

Datum

2020-04-24

Vår referens

Tilde Tibblin

Planeringssekreterare

tilde.tibblin@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss om Utredning om visselblåsarfunktion i Malmö stad HVO-2020-1249

Sammanfattning

Utredning om visselblåsarfunktion i Malmö stad har skickats på remiss från kommunstyrelsen till samtliga nämnder och bolag. Utredningen ger förslag om att inrätta en visselblåsarfunktion med syfte att ”fånga upp sådana särskilt allvarliga oegentligheter som annars riskerar att inte nå fram till rätt personer och som kan få allvarliga konsekvenser för organisationen”. Funktionen föreslås begränsas till allvarligare oegentligheter som rör personer i ledande ställning.

Förvaltningens synpunkter på förslaget gäller att införandet av en visselblåsarfunktion bör avvaktas tills den pågående statliga utredningen på området har lämnat sina författningsförslag. Förvaltningen har också ett antal mindre synpunkter kring bland annat påverkan på andra avvikelserapporteringssystem, finansiering och säkerställande av korrekt personuppgiftsbehandling.

Förslag till beslut

1. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande om remissen *Utredning om visselblåsarfunktion i Malmö stad*.

Beslutsunderlag

- Utredning om visselblåsarfunktion
- Tjänsteskrivelse HVON 2020-05-19 Remiss om utredning av visselblåsarfunktion i Malmö stad
- Förvaltningens förslag till yttrande

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2020-05-11

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2020-05-19

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Den 21 mars 2019 biföll kommunfullmäktige en motion av Helena Nanne (M) om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att utreda möjligheterna för införande av ett anonymt system för visselblåsare (§ 73). Stadskontoret har nu utrett frågan och kommunstyrelsen har skickat

utredningen på remiss till samtliga nämnder, bolag och flera fackliga organisationer.

I utredningen föreslås Malmö stad att inrätta en visselblåsarfunktion med syfte att ”fånga upp sådana särskilt allvarliga oegentligheter som annars riskerar att inte nå fram till rätt personer och som kan få allvarliga konsekvenser för organisationen”. Funktionen föreslås begränsas till allvarligare oegentligheter som rör personer i ledande ställning. Det betonas att visselblåsarsystemet ska utgöra ett komplement till befintliga avvikelssystem i kommunen.

Funktionen beräknas uppgå till cirka 100 000 kronor per år. Utredningsfunktionen inom visselblåsarsystemet föreslås utgöras av en kommunövergripande grupp på stadskontoret bestående av bland annat chefsjurist och HR-direktör. Utredning görs med stöd från berörd förvaltning/bolag alternativt av externt företag. Om ett särskilt IT-system för visselblåsarfunktionen ska upphandlas och användas är inte tydligt i utredningen.

Utredningen från stadskontoret innehåller förutom ett förslag och allmänna utgångspunkter kring den praktiska hanteringen också en genomgång av aktuell och kommande lagreglering, befintliga rapporteringssystem i Malmö stad samt visselblåsarfunktioner i andra kommuner och regioner.

I samband med att motionen, som senare bifölls, var utskickad på remiss yttrade sig hälsa-, vård- och omsorgsnämnden (§ 55, 2018-05-28). I yttrandet framförde nämnden att följande aspekter borde behandlas vid en utredning av en anonym visselblåsarfunktion:

- Behovet av en visselblåsarfunktion. I den mån det är möjligt bör utredningens utgångspunkt vara eventuellt behov av en visselblåsarfunktion.
- Positiv eller negativ påverkan på redan befintliga avvikelserapporteringssystem. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden tänker främst på den lagstadgade anmälningsskyldigheten enligt Lex Sarah och Lex Maria.
- Visselblåsarfunktionen i praktiken. Det finns olika alternativ för hur hanteringen av inkomna upplysningar ska hanteras och av vem, för- och nackdelar med de olika alternativen.
- Finansieringen av funktionen. Fördelning av kostnader som uppstår i samband med eventuellt införande, exempelvis för utredningsfunktion och systemstöd.
- Säkerställa att ett eventuellt IT-stöd lever upp till Malmö stads riktlinjer för informationssäkerhet, regler för arkivhantering och berörd offentlighet- och sekretesslagstiftning.
- Omvärldsbevakning. Utredningen bör dra nytta av erfarenheter, både positiva och negativ, från de kommuner och myndigheter som redan infört en liknande funktion och bör också ta relevant forskning på området i beaktande. Dessutom bör hänsyn tas till framtida EU-reglering på området för att säkerställa att skyldigheterna inom EU-rätten kan uppfyllas.

Förvaltningens synpunkter på utredningen om visselblåsarfunktion tar sin utgångspunkt i flera av ovanstående punkter och redovisas i förvaltningens förslag till yttrande.

Ansvariga

Gisela Öst, förvaltningsdirektör